

Slovenija

Zapisała: Žaklina Žnajder

Ekologi brez meja

www.ebm.si

- V Sloveniji je 5 certificiranih občin Zero Waste: Bled in Gorje; Vrhnika, Borovnica in Log-Dragomer
- Tu je tudi 7 občinkandidatk za Zero Waste: Laško; Zreče; Gorenja vas-Poljane; Ormož, Sveti Tomaž, Središče ob Dravi in Gorišnica
- EBM prek programov [ERIC](#) in [STICT](#) pod okriljem ZWE sodeluje pri specifičnih temah z občinami Bled, Gorje, Škofja Loka, Vrhnika, Laško, Zreče in Gorenja vas-Poljane.
- V zadnjih dveh letih je EBM tesno sodeloval tudi z Javnim zavodom za turizem Ljubljana in VOKA SNAGO (lokalnim podjetjem za ravnanje z odpadki) pri skupnem preprečevanju nastajanja odpadkov in njihovi ponovni uporabi v hotelskem in prireditvenem sektorju.

2024 uspehov

V zadnjih dveh letih je EBM tesno sodeloval tudi z Javnim zavodom za turizem Ljubljana in VOKA SNAGO (lokalnim podjetjem za ravnanje z odpadki) pri skupnem preprečevanju nastajanja odpadkov in njihovi ponovni uporabi v hotelskem in prireditvenem sektorju.

Če se ozremo nazaj v leto 2024, je bil naš glavni poudarek dokončanje zero waste strategij za tri nove občine - Laško, Zreče in Gorenja vas-Poljane - skupaj z njihovimi načrti za preprečevanje nastajanja plastike. Vse te strategije so bile do konca leta formalno potrjene, poleg tega pa smo razvili tudi priročnik, namenjen spodbujanju uporabe pralnih plen na lokalni ravni. Med drugim smo organizirali dogodek TURBO na Bledu, ki je združil lokalne občine, podjetja za ravnanje z odpadki, promotorje turizma in predstavnike nastanitvenih obratov, da bi raziskali potencial za preprečevanje nastajanja odpadkov v nastanitvenem sektorju.

Če pogledamo delo slovenskih občin v letu 2024, bi radi izpostavili prizadevanja Komunale Škofja Loka, ki je pred kratkim uvedla novo storitev izposoje in pranja kozarcev za večkratno uporabo. Leta 2024 je storitev koristilo 25 organizatorjev prireditev, tako javnih kot zasebnih, kar je prispevalo k znatnemu zmanjšanju odpadkov. S tem sistemom izposoje so uspešno preprečili uporabo 23.000 kozarcev za enkratno uporabo, kar je pomembno vplivalo na boj proti plastičnim odpadkom.

Glavni upravičenci teh zero waste rešitev so:

- **Organizatorji dogodkov** znižujejo stroške in povečujejo trajnost svojih prireditev z uporabo kozarcev za večkratno uporabo, s čimer izkazujejo večjo okoljsko odgovornost.
- **Lokalne skupnosti** uživajo v čistejšem okolju in večji ozaveščenosti o trajnostnih praksah, kar prispeva k bolj kakovostnemu bivanju.

- **Občine** dosegajo svoje cilje na področju trajnosti ter hkrati znižujejo stroške ravnanja z odpadki.
- **Potrošniki** imajo boljši dostop do okolju prijaznih izbir, ki spodbujajo zdrav in trajnosten življenjski slog.
- **Podjetja za ravnanje z odpadki** imajo priložnost razširiti svoje storitve, prispevati k zmanjševanju količine odpadkov ter okrepiti svoj položaj kot vodilni akterji na področju trajnosti.

Prioritete za leto 2025

V prihodnjih 12 mesecih ima ekipa EBM številne prednostne naloge, povezane z občinami:

- **Osrednji del naših aktivnosti predstavlja projekt ponovne uporabe**, ki podpira uvajanje sistemov za ponovno uporabo na prireditvah in v lokalnih skupnostih. Projekt vključuje tudi pripravo smernic za uporabo pralnih kozarcev in jedilnega pribora, s čimer želimo olajšati praktično izvedbo ponovne uporabe. Prenovili bomo portal »Manj je več«, da bo posameznikom še bolj prijazen in uporaben pri iskanju trajnostnih rešitev. Projekt bo poleg tega zagotovil strokovna izhodišča za Ministrstvo za okolje, ki bodo pripomogla k oblikovanju uradnih metod spremljanja ponovne uporabe. Pomemben del aktivnosti bodo tudi izobraževalni programi v šolah ter organizacija festivala ponovne uporabe, s katerim želimo še dodatno okrepiti zavedanje in spodbujati trajnostne prakse v vsakdanjem življenju.
- **V okviru programa Zero waste občine bomo v prihajajočem obdobju v proces vključili štiri nove občine kandidatke.** Njihova vključitev bo obsegala aktivno sodelovanje v pobudah za zero waste, podporo pri vzpostavljanju sistemov za ponovno uporabo, oblikovanje strategij za zmanjšanje količine odpadkov ter aktivno vključevanje lokalnih skupnosti v procese preobrazbe.
- Poleg zgoraj omenjenih aktivnosti bomo spremljali izvajanje načrtov za preprečevanje plastike, ki so bili pripravljene v okviru projekta ERIC. To bo vključevalo svetovanje, spremljanje napredka ter sodelovanje z lokalnimi deležniki, da zagotovimo učinkovito uresničevanje sprejetih ukrepov. Ena izmed občin bo deležna ciljno usmerjene podpore pri izvajanju konkretnega preventivnega ukrepa za zmanjšanje plastičnih odpadkov.
- V okviru projekta STICT smo začeli sodelovanje z občino Bled pri iskanju rešitev za izziv tekstilnih odpadkov. Skupaj z mednarodnimi strokovnjaki bomo raziskovali trajnostne rešitve ter ocenili njihov okoljski in gospodarski vpliv.

Fotografije: Ekologi brez meja